

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1098

Vragen van het lid **Boswijk** (CDA) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken, voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en van Defensie over *de kosten van afschalen van de steun aan Oekraïne* (ingezonden 8 januari 2024).

Antwoord van Minister **Bruins Slot** (Buitenlandse Zaken), van Minister **Ollongren** (Defensie) en van Minister **Van Leeuwen** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 26 februari 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel *The High Price of Losing Ukraine: Military-Strategic and Financial Implications of Russian Victory*¹ en het artikel *De kosten en baten van «onze» lotsverbondenheid met Oekraïne*²?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u van de conclusie van de analyse van het Amerikaanse Institute for the Study of War (ISW) dat het Amerikaanse volk het recht heeft om te bevragen wat de financiële kosten zouden kunnen zijn als Oekraïne níet wordt geholpen, juist omdat zij zoveel besteden om Oekraïne in de strijd tegen Rusland te helpen? Deelt u de mening dat dit net zo goed geldt voor de Nederlandse (en Europese) bevolking?³

Antwoord 2

Het is het beleid van het kabinet de steun aan Oekraïne onverminderd voort te zetten. Nederland doet dit samen met partners in de EU, NAVO en daarbuiten. Nederland doet dit niet enkel in het belang van Oekraïne, maar ook in het eigen belang. De consequenties van deze oorlog zijn namelijk groot voor de wereld, Europa en daarmee ook voor Nederland. Het niet steunen van Oekraïne heeft ook (financiële) consequenties voor Nederland. De consequenties zijn breder dan een financiële kosten-baten analyse. Het is gestoeld op het besef dat naast de vrijheid, veiligheid en welvaart van

¹ [The High Price of Losing Ukraine | Institute for the Study of War](https://www.instituteforthestudyofwar.org/insights/the-high-price-of-losing-ukraine/) (understandingwar.org)

² *De kosten en baten van «onze» lotsverbondenheid met Oekraïne – Raam op Rusland*

³ [setting_transatlantic_defence_up_for_success_0.pdf](#) (kaitseministerium.ee)

Oekraïne, ook die van Nederland en Europa op het spel staan in deze oorlog, net zoals de internationale rechtsorde.

Vraag 3

Onderschrijft u conclusie van het ISW dat nu korten op steun aan Oekraïne op langere termijn mogelijk veel hogere kosten met zich zal brengen en dat de kosten dus op dit moment in wezen voor de baten uitgaan?

Antwoord 3

Korten op steun aan Oekraïne heeft, behalve grote gevolgen voor Oekraïne, ook directe implicaties voor veiligheid en welvaart op het Europese continent. Als Rusland deze oorlog wint, zal dit de vrijheid, veiligheid en welvaart van zowel Oekraïne, Europa en Nederland ernstig aantasten. De kosten en vergaande consequenties hiervan zijn breder dan (enkel) financiële kosten en inderdaad veel hoger dan onze steun aan Oekraïne nu. Zo bezien is de internationale en Nederlandse steun aan Oekraïne een investering in onze collectieve vrijheid, veiligheid en welvaart op lange termijn.

Vraag 4 en 5

Deelt u de mening dat het van groot belang is dat goed in kaart wordt gebracht wat, naast de immense klap voor onze waardengemeenschap, de financiële kosten voor Nederland en de Europese Unie zouden kunnen zijn als de steun, zowel militair als civiel, aan Oekraïne wordt afgeschaald en Oekraïne vervolgens de oorlog van Rusland verliest?

Worden er ook door Nederlandse onderzoeksinstituten of door de ministeries zelf dergelijke kosten-baten scenario's uitgewerkt met betrekking tot de oorlog in Oekraïne? Zo ja, welke zijn dit en kunnen deze met de Kamer worden gedeeld (indien afkomstig van het ministerie)? En zo nee, bent u voornemens een grondig onderzoek/analyse in gang te zetten naar de mogelijke gevolgen van een verlies van Oekraïne?

Antwoord 4 en 5

Het is evident dat een Oekraïens verlies zeer schadelijk zou zijn voor Nederland, de Europese Unie en de internationale rechtsorde. Hoewel deze kosten veel breder zijn dan enkel financieel en moeilijk te becijferen, voert het kabinet doorlopend gesprekken met onderzoeksinstituten, onder andere over scenario's. Ook in de ministeries staat het denken hierover nooit stil. We blijven de Kamer doorlopend informeren over onze inzet ten aanzien van de oorlog, en welke afwegingen daaraan ten grondslag liggen.

Vraag 6

Wordt in bondgenootschappelijk verband (EU/NAVO) onderzocht welke financiële en militair-strategische gevolgen een verlies van Oekraïne mogelijk zou hebben?

Antwoord 6

Binnen de NAVO en EU wordt gesproken over alle scenario's en de mogelijke gevolgen daarvan. De NAVO en de EU blijven daarbij alle nodige stappen nemen om de veiligheid van het verdragsgebied te waarborgen. Het kabinet kan omwille van de veiligheid niet publiekelijk ingaan op details van deze scenario's.

Vraag 7

Kan het demissionaire kabinet actiever gaan communiceren over de financiële en militaire risico's die wij in Nederland lopen, indien Oekraïne de oorlog verliest?

Antwoord 7

Het kabinet communiceert reeds actief over het belang van steun aan Oekraïne en de bedreiging die Rusland vormt voor onze nationale en internationale veiligheid. Hierbij behoort ook het benoemen van risico's van een eventueel verlies van Oekraïne. Deze boodschap wordt door onder andere de Ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking als ook de Commandant der

Strijdkrachten consistent verwoord bij publieke optredens⁴. Ook in lijn met de motie Dassen c.s.⁵ zal het kabinet waar mogelijk en relevant blijven communiceren over eventuele maatschappelijke gevolgen en benodigde investeringen in de eigen veiligheid. Er wordt altijd een afweging gemaakt tussen het belang van operationele veiligheid en dat van het delen van informatie.

Vraag 8

Heeft u kennisgenomen van het rapport *Setting Transatlantic Defence up for Success* van het Estlandse Ministerie van Defensie, waarin wordt betoogd dat we Rusland in Oekraïne een halt kunnen toeroepen, indien EU-lidstaten samen 0,25 procent van hun bbp (120 miljard euro) zouden willen besteden aan militaire hulp aan Kyiv? Wat vindt u van dit voorstel?

Antwoord 8

Ja. Sinds het begin van de Russische invasie van Oekraïne zet Nederland zich, samen met internationale partners, in om Oekraïne militair te steunen en zo een halt toe te roepen aan de Russische agressie. Het is ook in het belang van onze eigen veiligheid en vrijheid om deze steun voort te zetten. Het is hierbij belangrijk dat alle internationale partners bijdragen. Het kabinet verwelkomt alle oproepen aan internationale bondgenoten om de steun aan Oekraïne kracht bij te zetten. Daarbij is Nederland pragmatisch over de manier waarop deze steun het beste wordt ingevuld.

Vraag 9

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór de begrotingsbehandeling Buitenlandse Zaken?

Antwoord 9

Helaas is dit niet voor de begrotingsbehandeling gelukt.

⁴ NRC.nl, 2 januari 2024, «Hoogste militair: we gaan nu uit van gitzwart scenario» <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/01/02/hogste-militair-we-gaan-nu-eerder-uit-van-het-zwarte-scenario-a4185795> en RTLnieuws.nl, 28 december 2024, «Baas Nederlandse Landmacht waarschuwt voor Oorlog met Rusland», <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5426518/nederlandse-landmacht-waarschuwing-oorlog-rusland-samenleving>

⁵ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2825, gewijzigde motie ingediend op 6 februari 2024.